

Nový základní požadavek na environmetální vlastnosti stavebních výrobků, jako požadovaný zdroj pro návrh hodnocení budov šetrných k životnímu prostředí a způsob jejich deklarace

Pro výrobce, dovozce, distributory, projektanty a zhotovitele staveb

Stavebnictví, včetně výroby všech stavebních hmot a výrobků pro stavby, přináší celou řadu vlivů na životní prostředí, stejně tak jako každé jiné obory a činnosti člověka. Všechny výrobky, tedy včetně výrobků pro stavby ovlivňují životní prostředí, ať již pozitivně či negativně. Hovoříme o tzv. *environmentálních aspektech*, kdy environmentální aspekt je konkrétní činnost organizace spojená s výrobním procesem, poskytováním služeb apod., která může ovlivňovat a způsobit *dopad na životní prostředí*. Tyto vlivy se projevují kdykoliv během výroby výrobku, použití výrobku, včetně jeho likvidace. Obdobně je tomu tak při provádění, užívání a likvidaci stavby.

Stavby - musí být hodnocen vliv na životní prostředí, jak při provádění staveb, jejich provozu, tak jejich údržbě v průběhu jejich životnosti. Musí být hodnocen zároveň i vliv stavebních výrobků použitých při realizaci stavby. S tím je spojena těžba surovin, výroba výrobků, spotřeba energií, doprava, zabudování, údržba, a po ukončení životnosti stavby také demolice a případné další využití stavebních materiálů.

Stavební výrobky jsou spojovány především s dopady na využití energetických a přírodních zdrojů a produkcí odpadu. Při výrobě stavebních výrobků se používá široká škála surovin a materiálů a vzhledem k rozdílnému použití výrobků ve stavbě, mohou výrobky způsobit celou řadu dopadů na životní prostředí, jak při realizaci a užívání stavby, tak při její údržbě v průběhu životnosti stavby nebo její části. Z toho důvodu je třeba analyzovat celkový dopad stavby na životní prostředí, jak při realizaci, tak při provozu a údržbu stavby v celém jejím životním, to je počínaje těžbou surovin, přes výrobu materiálů a stavebních výrobků, jejich dopravu na stavbu, realizaci, provozování a údržbě stavby až po demolici stavby doprovázenou případnou recyklací stavebních výrobků. Odhad vlivu stavebních výrobků a staveb na životní prostředí vyžaduje především podrobnou znalost jejich environmentálních vlastností, uplatňujících se ve spojení s jednotlivými složkami životního prostředí.

Environmentální aspekty výrobků

Environmentálními aspekty výrobků, jsou emise do ovzduší, vypouštění do vody a půdy, využití surovin, spotřeba energie a vody využití území apod. Každý aspekt má své dopady na životní prostředí. Příkladem environmentálního dopadu je změna klimatu (prostřednictvím emisí skleníkových plynů), znečišťování ovzduší apod. Pro správné posouzení environmentálních dopadů výrobku nebo činností je nutné si osvojit význam závažných

environmentálních aspektů předmětného výrobku. Environmentální dopady výrobků závisí od vstupů do výrobního procesu, které jsou použity a spotřebovávány a od výstupů vzniklých v průběhu celého životního cyklu výrobku.

Hodnocení životního cyklu výrobku - LCA

Pro hodnocení environmentálních aspektů a jejich dopadů na životní prostředí se využívá metodika *hodnocení životního cyklu - LCA*. Stavební výrobky jsou hodnoceny z pohledu jejich příspěvků v deseti bilancovaných oblastech: globálního oteplování, acidifikace, eutrofizace, tvorby fotochemického ozónu, úbytku stratosférického ozónu, úbytku abiotických prvků, energie, využití surovin (fosilní zdroje) a energie, toxicity, využití území a využití vody.

Environmentální prohlášení o produktu - EPD

Environmentální prohlášení o produktu EPD (Environmental Product Declaration) informuje o dopadu výrobku na životní prostředí během jeho životního cyklu, od vzniku až pro jeho likvidaci. Kvantifikuje environmentální dopady v souladu ČSN EN 15804+A1 a informuje o převažujícím materiálovém složení výrobku, o spotřebě surovin a energie v jednotlivých fázích jeho životního cyklu a míře příspěvků v uvedených deseti oblastech, jak uvádí příslušná LCA výrobku, na které je EPD založeno.

7.ZP - nový sedmý Základní Požadavek na stavební výrobky

Požadavky na stavební výrobky se stanovují podle účelu / funkce výrobku ve stavbě. Např. zdící tvarovka může být určena, jak pro nosné, tak i nenosné, výplňové zdivo. Každý stavební výrobek je navržen tak, aby plnil jednu nebo více funkcí ve stavbě, tedy aby plnil jeden nebo více ze šesti základních požadavků na stavby, počínaje mechanickou pevností a stabilitou stavby a konče ochranou proti hluku a tepelnou ochranou budovy. Novým, sedmým základním požadavkem je „**Udržitelné využívání přírodních zdrojů**“. Nový základní požadavek stanoví nařízení vlády č. 215/2016 Sb. novelizující nařízení vlády č.163/2002 Sb., které se vztahuje na všechny stanovené stavební výrobky, mimo těch, které jsou označovány CE dle evropských norem harmonizovaných k nařízení EU 305/2011.

Chce-li výrobce určit a uvádět na trh stavební výrobek vhodný pro použití vyžadující *deklaraci environmentálních vlastností pro posuzování udržitelnosti staveb*, je povinen deklarovat environmentální vlastnosti výrobku formou *nezávislého ověřeného EPD*.

Nezávislé ověření Environmentální prohlášení o produktu

LCA a EPD si může zpracovat výrobce sám, nebo si může zajistit jeho zpracování druhou stranou. K tomu, aby environmentální vlastnosti výrobku uvedené v EPD mohl zveřejnit k obecnému využití, např. pro navrhování staveb, musí EPD ověřit pouze organizace, certifikační orgán, který je nezávislý na osobě nebo firmě požadující ověření EPD popř. na jeho zpracovateli.

Nezávislost certifikačního orgánu se dokládá akreditací. V ČR akreditaci provádí Český institut pro akreditaci, o.p.s. Náš Certifikační orgán pro EPD je prvním akreditovaným subjektem pro nezávislé ověřování a provádí ověřování všech stavebních výrobků.

Autorizovaná osoba č. 227, tak může vydat certifikát výrobku s odkazem na nezávisle ověřené EPD vlastním certifikačním orgánem pro EPD, akreditovaným ČIA.